

Täysistunto

Torstai 1.12.2022 klo 15.59—1.13

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 288/2022 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Avaan keskustelun. Edustaja Kiviranta, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.37 **Esko Kiviranta kesk:** Maa- ja metsätalousvaliokunta edellytti tätä metsästyslain muutosta käsitellessään suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista ja susivahinkojen estämistä koskevaa kansalaisaloitetta.

Tämä verrattain tekninen esitys ei mullista Suomen petopolitiikkaa. Tämä koskee sitä, että hyvin harvojen yksilöiden tappamista koskevia poikkeuksia voidaan myöntää tapauskohtaisesti, vaikka lajin suojelun taso ei ole vielä suotuisa. Silloin edellytetään, että poikkeus on lajin suojelun tason kannalta neutraali, mikä tarkoittaa, että se ei vaaranna susikannan palauttamista ja säilyttämistä koskevan päämäärän saavuttamista sen luontaisella leviämisalueella. Tässä poikkeuslupan myöntämisen edellytyksenä olisi, että poikkeuslupa ei haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella. Tämä esitys vastaa EU-tuomioistuimen ratkaisulinjaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

20.38 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tässä on kyse siitä, että myös suotuisan suojelutason saavuttaminen on nyt merkitty näihin kannanhoidollisen metsästyksen pykäliin, ja se tarkoittaa sitä, että kun valiokunta perustelutekstissään myöskin perustelee kaikki ne perusteet, millä kannanhoidollista metsästystä voidaan toteuttaa, niin siihen oikeuslaitoksen tulkintaan tulee nyt vaikuttamaan se, että tämä on lainsäädännössä määrätty, ja toivon oikeusasteitten kunnioittavan Suomen korkeimman päätöksentekoinstanssin päätöksentekoa.

Tulemme perehtymään tähänkin mietintöön sillä tavalla huolella, että siellä perusteluteksteissä on tätä lainsäädännön tulkintaa ohjaavaa perustelutekstiä siten, että meidän oikeuskäytäntömme muuttuisi samaan tapaan, se tulkinta, kuten Ruotsissa on. Oikeuskansleri totesi, että totta kai sitten, kun tätä lainsäädäntöä tulkitaan, pitää ottaa huomioon se, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

samaa EU-direktiiviä esimerkiksi Ruotsissa pystytään tulkitsemaan toisin, vaikka samassa EU:ssa ollaan.

Meillä oikeuslaitos on torpannut tähän asti kaikki kannanhoidolliset luvat jopa niin, että nyt suden lisäksi karhun ja ilveksen kohdalla näistä luvista on valitettu, vaikka se kanta on suotuisan suojelun tasolla. Ja tämä on erittäin valitettava piirre, sillä jos petojen, suurpetojen ihmisarkuus vähenee, niin siitä on vääjäämättä edessä jossain kohtaa kriisitilanne. Meillä on esimerkkejä esimerkiksi Romaniasta, missä karhun kannanhoidollinen metsästys kiellettiin muutama vuosi sitten — nyt siellä on jo kuolonuhreja useampikin kappale, muistaakseni kahdeksan kappaletta, ja hyvin paljon loukkaantumisia.

Meillä Suomessa on näyttöä siitä, että kannanhoidollisella metsästyksellä kanta ollaan saatu näitteenkin lajien, ilveksen ja karhun, osalta kasvuun ja näille lajeille on saatu hyväksyttävyyttä maaseudulla, koska peto kuuluu luontoon, ei ihmisten pihoihin, ja jos se luontainen ihmisarkuus menetetään, niin sitä rinnakkaiseloa ei pysty toteuttamaan.

Suden kohdallahan tämä homma ei toimi, vaan pedot ovat pihoissa, ja siksi valiokunta mietinnössään kansalaisaloitteeseen, hyväksyessään kansalaisaloitteen suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta vaatii, että tämä pykälä, jossa myös suotuisan suojelutason saavuttaminen kirjataan lakiin, [Puhemies koputtaa] tulee nyt voimaan, ja myöskin tämän myötä tulee suden kannanhoidollisen metsästyksen tulkinta perustumaan siihen, että se on laissa määrätty.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.41 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tosiaan tällä ehdotetulla lailla nyt täsmennettäisiin eräiden riistaeläinlajien pyydystämiseen ja tappamiseen tarkoitettujen poikkeuslupien myöntämisedellytyksiä, ja tähän tulee tosiaan maa- ja metsätalousvaliokunnan ansiokkaan mietinnön pohjalta. Minä kiitän vielä valiokuntaa, valiokunnan puheenjohtaja Kalmaria, että te teitte ansiokkaan mietinnön, jossa oli lausumaesityksiä, ja lausuma numero kolmosen pohjalta nytten me käsittelemme tätä asiaa.

Lausuma numero 3:han kuului näin: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee esityksen metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta siten, että se annetaan eduskunnalle viimeistään marraskuussa 2022.” — No, nyt ollaan joulukuun puolella, 1. päivä joulukuuta, ja arvoisalle puhemiehelle myös hyvää alkanutta joulukuuta! — Tosiaan maa- ja metsätalousvaliokunta edellytti mietinnössään, että ryhdytään nopeisiin toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, jolla täsmennetään nyt tätä metsästyslain sääntelyä siten, että se vastaa myös suden suojelua koskevien poikkeusperusteiden osalta muiden rauhoitettujen lajien osalta vallitsevaa EU:n luontodirektiivin poikkeusperusteiden tulkintaa, joka sallii myös suden metsästyksen poikkeuslupan perusteella, jos siitä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymiselle tai sen saavuttamiselle.

Puhemies! Tänään Maaseudun Tulevaisuus otsikoi — nyt susiasista mennään karhujen kannanhoidolliseen metsästyksen — uutisoi tänään Kuhmon karhuluvista, kun niistä valitettiin. Meillekin Kuhmoon oli 18 kannanhoidollista lupaa karhujen osalta, ja niistä valitettiin. Tänään tuli uutinen, elikkä Suomen riistakeskuksen päätös 18 karhun pyytämiseksi ei ollut metsästyslain vastainen eikä sitä olisi ollut syytä kumota. Sitä ei olisi ollut syytä kumota, näin on hallinto-oikeus tämän asian ratkaissut. Kyllä tämmöiseen toimintaan, missä lähdetään valittamaan ilman mitään perusteita... Nyt se 18 karhua jää kaatamatta, ja minäkalaiset vaikutukset tällä on esimerkiksi ensi kesän osalta, kun karhukanta Kuhmossa kas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

vaa. Siellä on jo aikaisempina vuosina tullut vahinkoja muun muassa maatalouden suuntaan, kun karhut repivät rehupaaleja ja muutenkin syntyy vahinkoja tuotantoeläinten suuntaan — no, onneksi nyt ei ole viime aikoina, mutta esimerkkinä otetaan vaikka nämä rehupaalien repimiset. Kuinka nyt käy ensi kesänä sen suhteen, kun metsästäjät eivät päässeet kannanhoidollista metsästystä suorittamaan karhujen osalta? Käykö nyt niin, että karhukanta lähtee hillittömään nousuun, ja sillä on negatiivisia vaikutuksia alueelle?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.44 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Kuten tässä yhdessä aikaisemmassakin puheenvuorossa kuulimme, niin kyseessä on pieni ja tekninen muutos. On vaikea kuvitella, että sillä ihan valtavia merkityksiä näihin myönnettäviin lupiin olisi, mutta se toki jää nähtäväksi. Suttahan suojelee tiukka EU-lainsäädäntö, mikä on tietenkin täysin perusteltua, koska susi on erittäin uhanalainen laji. Meillä Suomessakin niitä on vain alle 400. Tämän vuoden kantalaskennoissa selvisi myös, että susikanta on kasvanut vuoden takaisesta vain yhdellä yksilöllä. On päivänselvää, että jos me haluamme saavuttaa sen suotuisan suojelutason, niin kannanhoidolliselle metsästämiselle ei ole vielä lähiaikoina, todennäköisesti lähivuosina, edellytyksiä.

Sen sijaan toivoisin, että saisimme tänne eduskuntaan esityksiä siitä, miten me voisimme torjua salametsästystä. Salametsästyshän on yksi yleisimmistä syistä, miksi susi kuolee, ja tietenkin tämmöinen salametsästys vaikeuttaa sitä suotuisan suojelutason saavuttamista ja sitä kautta myös tämmöistä hallittua kannanhoidoa — joskin ”hoito” on toki erikoinen sana, kun kyse on siis kannan pienentämisestä, jota sillä yleensä tarkoitetaan. Olen sitä mieltä, että meidän pitäisi saada salametsästys kuriin. Sitä kautta me myös voisimme saavuttaa sen suotuisan suojelutason ja ehkä sitten päästä myös metsästäämään susia niiltä paikoilta, missä niistä joko aiheutuu haittaa tai on tihentymiä ja näitä on perusteltua pienentää, mutta ilman, että salametsästyksen puututaan, sitä tuskin on näkyvissä.

Yllätyin, kun sain kuulla, että nämä ennaltaehkäisevät toimet, millä suurpetojen vahinkoja voidaan ehkäistä, ovat aika aliresursoituja ja edes kaikki kiinnostuneet eivät saa apua Riistakeskuksesta. Yhteiskuntahan tarjoaa apua esimerkiksi aitojen välineistöön, tai erilaisia karkotinlaitteitakin on olemassa, ja kaikki halukkaat eivät näitä saa nyt tehtyä, mikä on todella harmillista. Toivoisin, että ministeri olisi myös tästä puolesta kiinnostunut.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Huru, olkaa hyvä.

20.47 Petri Huru ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tällä metsästyslain muutoksella on siis tarkoitus täsmentää eräiden riistalajien pyytämiseen tai tappamiseen tarkoitettujen poikkeuslupien myöntämisedellytyksiä.

Nyt kun susikanta on Suomessa suurimmillaan, niin on todellakin hyvä, jos saamme lainsäädäntöämme muutettua siihen suuntaan, että pääsisimme, kuten edustaja Kalmari sanoi, tähän Ruotsin mallin mukaiseen suden kannanhoidolliseen metsästykseseen, jolla susikannan kokoa pystytään säätelemään ja puuttumaan myös susien aiheuttamiin ongelmiin. Esimerkki Romaniasta karhujen kannan kasvamisesta — kun metsästys on kielletty — ja sen mukanaan tuomista ongelmista on hyvä esimerkki siitä, miten haittoja tulee lisää, kun kantoja ei hoideta metsästämällä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

Täällä esiin nostettuun eduskunnan esitykseen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä liittyy näitä lausumia, ja siellä myös on mainittu nämä EU:n direktiivit, joissa susi tulisi siirtää liitteestä viisi liitteeseen neljä, jolloin se ei olisi niin tiukasti suojeltu. Tämä olisi myös hyvä saada eteenpäin.

Haluaisin myös kysyä edustaja Pitkolta: Kun äsken mainitsitte tästä, että susien suurin kuolinsyy on salametsästys, niin haluaisin ehkä siitä kuulla lisää — onko tämä tutkittua tietoa, ja mikä se lähde on? Itselläni ei ole kyllä sitä käsitystä, että suden suurin kuolinsyy on salametsästys. Jos näin olisikin, olisi entistä tärkeämpää saada sudenmetsästys lailliseksi, jotta laillisesti pystytään kantoja hoitamaan eikä mahdollisesti väitetyllä salametsästyksellä, jota en kyllä itse allekirjoita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitos. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

20.50 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kun tuossa edustaja Kettunen nosti tämän valitusasian, niin on todella hienoa, että nyt hallinto-oikeudessa, ainakin siinä oikeusasteessa, tämä valitus todettiin perättömäksi. Mutta kuten huomataan, näillä valituksilla pystytään kiusaa tekemään, ja sen takia haluaisinkin, että nämä päätökset valiokunnan lausunnon mukaisesti myös susiasiassa mutta muissakin lupa-asioissa myönnettäisiin aikaisessa vaiheessa ja vaikkapa edelliseen kanta-arvioon perustuen niin, että ne ehtivät käydä tämän prosessin ja tosiasiallisesti päästään sitten metsästämään, jolloin tästä kiusavalittamisesta päästäisiin.

Myöskin ympäristövaliokunta otti tässä luonnonsuojelulain yhteydessä kantaa siihen, että tällaista pöytälaatikkofirmavalittamista, pöytälaatikkojärjestövalittamista, tulee ehkäistä, [Petri Huru: Juuri näin!] ja tulevaisuudessa oikeusasteiden, jotka ottavat näitä valituksia huomioon, pitää todentaa sitten, että todellista toimintaa siellä alueella on.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.51 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa puhemies! Niin, tämäkin lakiesitys on tullut tämän ansiokkaan maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön lausumien pohjalta. Siellä oli tosiaan viisi lausumaa. Kiitän vielä kerran valiokuntaa ja valiokunnan puheenjohtaja Kalmaria.

Siellä oli lausuma numero 4: ”Eduskunta edellyttää, että kannanhoidollista metsästystä koskevat luvat myönnetään niin hyvissä ajoin, että ne ovat mahdollinen muutoksenhaku huomioon ottaen käytettävissä metsästysaikana, ja että vahinkoperusteisten poikkeuslupien myöntämistä sujuvoitetaan ja niitä koskevat valitukset käsitellään kiireellisenä.” Todella tärkeä lausuma. Ja juurikin näin kuin edustaja Kalmari tuossa äsken totesi. Kuinka kävi Kuhmossa? Luvista valitettiin, 18 karhunkaatoluvasta valitettiin, hieman ennen kuin metsästyksen piti alkaa, ja kahta päivää aikaisemmin kuin kannanhoidollinen karhunmetsästys tuli aloittaa Kuhmossa, luvat kiellettiin. Satoja metsästäjiä oli jo tulossa Kuhmon suuntaan karhumetsälle, mutta toisin kävi. Luvat tosiaan menivät täytäntöönpanokieltoon, ja näinhän siinä sitten kävi, että kyllähän nämä kyseiset luvat olisivat olleet lainmukaisia. Kiitän vielä, että hallinto-oikeuskin on tämän tänään todennut.

Mutta mitä tulee vielä näihin susiin, samalla tavalla kuin edustaja Huru jäin hieman miettimään, että mihinkähän lähteeseen perustuu edustaja Pitkon puheenvuoro siitä, kun sanoitte, että suurin kuolinsyy susien osalta olisi salametsästys, että susi kuolee salamet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

sästyksen pohjalta. Haluaisin myös nähdä tilastoja sen suhteen, miten viime vuosina salametsästys näkyy susien kuolemina.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

20.53 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Tietoni salametsästyksen yleisyydestä perustuu Luonnonvarakeskuksen tietoihin. Tätä on myös käsitelty muun muassa tässä sudenhoidosuunnitelmassa, ja siellä on myös esitetty keinoja salametsästyksen puuttumiseen. Salametsästys todellakin on suden yleisin kuolinsyy. Näistä salametsästysrikoksista poliisin tietoon tulee vain noin joka kymmenes. Sama tilanne on sinänsä Ruotsissa, myös siellä suden yleisin kuolinsyy on salametsästys, mutta siellä useampi kuitenkin jää poliisin tietoon.

Olisi tietenkin tärkeää, että me täällä eduskunnassa olisimme jyvällä tästä ilmiön laajuudesta. Siihen tietenkin liittyy tämä niin sanottu susiviha, mitä susia kohtaan laajasti on viljelty, millä peloteltu, ja on myös jopa valheellista tietoa jossain määrin päässyt leviämään. Olisi tärkeää, että me täällä eduskunnassa emme antaisi hiljaista hyväksyntää salametsästykselle tai metsästysrikoksille ylipäänsä vaan tuomitsisimme suorasanaisesti salametsästäjän. On tärkeää, että meillä tämä suurpetokulttuuri ja metsästyskulttuuri perustuvat tietenkin yhteisesti sovittuihin lakeihin ja oikeusvaltioperiaatteisiin, mutta kyllä ajattelen myös niin, että eläin kuin eläin myös ansaitsee reilun lopun, ja tällainen rikokseen perustuva salametsästys ei mielestäni sitä ole.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Huru, olkaa hyvä.

20.55 Petri Huru ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! En siis edelleenkaan allekirjoita edustaja Pitkon käsitystä suden kuolleisuudesta, että väitetty salametsästys olisi suurin kuolinsyy, sillä käsittääkseni susilla pentukuolleisuus on hyvin suurta. Jopa puolet pennuista kuolee esimerkiksi loistartuntoihin, joten siihen verrattuna on vaikea uskoa, että susista puolet kuolisi väitettyyn salametsästyksen.

Mitä tulee vielä edustaja Kettusen ottamaan aiheeseen karhun metsästyslupien kieltämisestä, kun oikeus siis palautti ne tai totesi, että ne oli peruutettu perusteettomasti, niin vaikka ne palautettiin, käytännössä metsästysaika oli jo kuitenkin lähestymässä loppuaan ja osa karhuista oli jo talvipesissään, ja jos niitä olisi vielä siinä kohtaa lähdetty metsästämään, silloin olisi tullut syyte metsästysrikoksesta, jos koira olisi nostanut karhun esiin talvipesästään. Tämä on hyvä käytännön esimerkki siitä, miten tällainen masinoitu valittaminen luvista estää koko metsästyksen. Siksi tämä valiokunnan lausuma valitusten käsittelyistä ennen metsästyskauden alkua on hyvä, jotta saadaan selvyys siihen valitukseen, onko se aiheellinen vai aiheeton, ja jos se on aiheeton, niin metsästys pääsee alkamaan silloin, kun kausi alkaa, eikä niin, että on koko kausi pilalla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

20.57 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kuultuani Pitkon puheenvuorossa sanan ”susiviha”, mietin sitä, että SusiLIFE-hankkeen yksi päämäärä voisikin olla toisinpäin. Kun tällä hetkellä on siellä alueella koitettu käydä puhumassa siitä, miten mukavaa rinnakkaiselo susien kanssa on, niin voisi ajatella niin, että SusiLIFE voisi käyttää rahojaan siihen, että menisi sinne Tapiola-eläinsuojeluyhdistykseen, jossa ehkäpä on susirevii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

rialueilla asuvien ihmisten ihmisvihaa. Eli käännettäisiin tätä asiaa niin päin, että tuotaisiin sinne ymmärrystä siitä, että eläminen rinnakkain on mahdotonta, mikäli ihmisarkuutta ei ole, ja tuotaisiin sinne ymmärrystä siitä, miksi kannanhoidollista metsästystä tarvitaan. Eli tämä asia pitäisi kääntää aivan toisinpäin ja sitä vihan lietsomista lopettaa sieltä toiselta puolelta. Toivoisi, että tällaisia sanoja ei hirveästi käytettäisi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

20.59 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu puhemies! Edustaja Kalmarin kanssa olen täysin samaa mieltä, ja jäin myös miettimään tätä, onko salametsästys jotenkin muka täällä tuotu esille joissakin puheenvuoroissa siten, että sitä muka tuettaisiin jollain tavalla. Ei, salametsästys on lailla kielletty. Jos salametsästetään, se on tuomittavaa, siitä joutuu tilille törkeästä metsästysrikoksesta.

Totta kai tällaisia ylilyöntejä on sattunutkin muutamia. Kun katselin tuossa uutisia, niin taitaa olla vuodelta 2021 viimeinen uutinen sen osalta, että tällaisista salametsästystä olisi syntynyt ja varsinkin susien suuntaan. Mutta minun mielestäni tällaisilla puheilla siitä, että suurin osa susista kuolee salametsästyksen suunnalta, annetaan käsitys, että metsästäjät olisivat salametsästäjiä. Ei, tämä ei pidä paikkaansa. Ja tällä tietyllä tavalla jopa halvennetaan metsästäjiä, jotka kuitenkin tekevät arvokasta, ansiokasta riistanhoitotyötä laaja-alaisesti. Toivoisinkin, että mikäli ei ole semmoisia lähteitä suoraan antaa siihen, että suurin osa susista kuolee salametsästyksen osalta, niin sitten tällaisia puheenvuoroja mietittäisiin uudelleen.

Mitä tulee — niin kuin edustaja Kalmarin tuossa toi esille — siihen, että kun SusiLIFE-hankekin on perustettu sen osalta, että sitä vuorovaikutusta susien ja maaseudun ihmisten osalta etsittäisiin, niin kyllä kannatan tuota edustaja Kalmarin puheenvuoroa sen osalta, että tulisi tämän hankkeen myötä myös käydä sitäkin keskustelua, että kuitenkin tuollakin itärajan pinnassa susipopulaatio on kasvanut aika suureksi. Vaikka kuinka annettaisiin täällä tai mediassa ymmärtää, että Kuhmossakin nämä sudet asuvat erämaassa, niin siellä erämaassa, kuuluu, asuu ihmisiä — kuhmolaisia, suomalaisia, Suomen kansalaisia, jotka myös harjoittavat elinkeinoaan siellä. Ja tulisi pitää huoli myös näiden Suomen kansalaisten turvallisuudentunteesta sen osalta, että mikäli susipopulaatio kasvaa, mikäli pihakäynnit lisääntyvät, niin sitten näitä vahinkoperusteisiakin lupia sinne Kuhmon selkosellekin pystytään myöntämään vieläkin helpommin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

21.02 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Toivon, että edustaja Kettunen ei äskeisessä puheenvuorossa sanonut, että salametsästäminen on kunniakasta metsästystoimintaa, koska sitä se ei kyllä totisesti ole. Ja toivoisin, että juurikin se, mitä sanoin siitä hiljaisesta hyväksynnästä tälle salametsästykselle, lopetettaisiin myös tässä salissa. Salametsästys on olemassa oleva asia, ja kuten annoin äsken sen lähteen, sen lähde on Luonnonvarakeskus. Väititte, että en olisi antanut lähdeä sille tiedolleni, että suurin kuolinsyy susilla on salametsästys, niin kyllä annoin sen väitteen, ja se on Luonnonvarakeskuksen — se on tutkimuslaitos, jolta voitte toki pyytää faktoja, jos niitä vielä kirjallisesti haluatte. [Tuomas Kettunen: Voin pyytää!] Enkä myöskään sanonut, kuten väititte minun sanovan, että suurin osa kuolisi salametsästyksen. En sanonut niin, vaan sanoin, että yleisin kuolinsyy, ja se on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

eri asia kuin suurin osa. Toiseksi yleisin kuolinsyy sudelle Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden mukaan on laillinen metsästys.

Tästä SusiLIFE-hankkeesta haluan sanoa. Olen yllättynyt, jos täällä todellakin ajatellaan niin, että niitä rahoja, joita käytetään tällä hetkellä esimerkiksi petovahinkojen ennaltaehkäisyyn — siis petojen karkottamiseen pihalta siellä, missä pedot käyvät — käytettäisiin luonnonsuojeluihmisten johonkin vaikuttamiseen. Nämä ihmiset, jotka haluavat karkottaa eläimiä, suurpetoja, pihaltaan, jotka haluavat suojautua niiden aiheuttamilta vaaroilta, eivät teidän mielestänne ansaitsisi sitä tukea, mitä SusiLIFE... [Mikrofoni sulkeutui] — Saankohan puhua loppuun? Kiitos. — Nimenomaan SusiLIFE-hankkeen myötä ollaan näitä kehitelty, ja ne ovat äärimmäisen tärkeitä. Koska vaikka me joskus oltaisiinkin siinä tilanteessa, että suden metsästäminen voitaisiin aloittaa, niin tarkoituksena tuskin teillä kellään — vai onko — on se, että meillä ei olisi ollenkaan susia. [Puhemies koputtaa] Meidän on opittava tulemaan toimeen susien kanssa ja hyväksyttävä se, että joskus suurpeto voi myös tulla lähelle ihmisasutusta, [Puhemies koputtaa] koska ihminen on asuttanut myös ne erämaat, kuten edustaja Kettunen tässä sanoi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 21.04.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 1.05.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 13. käsittelyä. — Edustaja Kalmari poissa. Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

1.05 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu puhemies! Tosiaan vielä puheenvuoro tästä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta. Tänäpäin käytiin aikaisemmin keskustelua asian osalta, ja keskustelussa tuli esille se, kun käytiin keskustelua susista ja susien kuolleisuudesta, että annettiin ymmärtää, että susia kuolee merkittävä määrä salametsästyksen kautta. Peräsin sitten, mihinkä lähteeseen tämä pohjautuu, ja kaivelin sitten tässä, puhemies, Luken tilaston.

Tosiaan annettiin semmoinen kuva — ainakin minulle itselleni jäi siitä keskustelusta semmoinen kuva — että suurin kuolinsyy susien kuolemalle olisi salametsästys. Mutta, puhemies, kaivoin tilastoa. Tämä on siis Luken Luonnonvara- ja biotalouden tutkimuksesta 59/2022: Susien tilastoitu tunnettu kuolleisuus 1.8.2021—31.3.2022. Täällä kuolinsyitä ovat vahinkoperusteinen lupa Kainuussa, seitsemän sutta, vahinkoperusteinen kuolinsyy Lapissa, yhdeksän sutta, vahinkoperusteisia kuolinsyitä eliikkä vahinkoperusteisella luvalla poistettuja susia Oulussa, seitsemän, ja sitten Varsinais-Suomessa yksi kappale. Tämä tekee yhteensä 24. Sitten liikenteen suunnalla Etelä-Hämeessä yksi, liikenteeseen on kuolleet susia Kainuussa kaksi, liikenteen osalta Oulussa yksi, Pohjois-Savossa yksi, Uudellamaalla kaksi, Varsinais-Suomessa kaksi. Eli yhteensä susia on joutunut liikenteessä auto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

jen alle yhdeksän. Ja sitten poliisin päätöksellä Satakunnassa yksi, Pohjanmaalla yksi ja Pohjois-Karjalassa yksi. Elikkä kolme sutta on poistettu poliisin päätöksellä. Ja sitten pakotilan myötä Pohjois-Karjalassa yksi. Tässä ovat nämä susien tilastoidut tunnetut kuolleisuudet, ja yhtään kappaletta ei ole salametsästyksen osalta susia poistunut.

Kun tästä on näin selvää faktaa, toivoisin, että ei luotaisi semmoista mielikuvaa, joka itselleni jää, kun itsekin metsästystä harrastan, [Puhemies koputtaa] että salametsästettäisiin susia.

Puhemies, haluan vielä, jos saan tästä paikaltani, kun tämä on illan viimeisiä puheenvuoroja, todeta sen...

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Jos se on viimeinen, niin saat.

Kunnioitettu puhemies! Tämä on viimeinen puheenvuoro. — Haluan vain siitä muistuttaa, että missään nimessä ei tässä salissa, varsinkaan tässä salissa eikä missään, saa antaa semmoista mielikuvaa, että salametsästys olisi hyväksyttävää. Se ei ole hyväksyttävää. Sitä ei saa missään nimessä hyväksyä. Se on lailla kielletty, ja mikäli joku salametsästäisi, niin siitä saisi asianmukaiset sanktiot, syytettäisiin törkeästä metsästysrikkomuksesta. [Puhemies: Näin, kiitoksia!]

Kunnioitettu puhemies! Tämän metsästäjät ymmärtävät täysin hyvin: susi kuuluu suomalaiseen luontoon. Sen ymmärtävät kaikki suomalaiset. Mutta ne eivät kuulu tässä laajuudessa ihmisten pihapiireihin, eivät ne kuulu tuotantoeläinten lähipiiriin, vaan ne kuuluvat sinne suomalaiseen luontoon. Ja sen myötä onkin pidettävä huoli siitä, että kannanhoidollista metsästystä voidaan harjoittaa tässä maassa, koska se loisi sen mahdollisuuden, että susi olisi tarpeeksi arka, ihmisarka. Näin me vältettäisiin näitä vahinkoja, mitä nyt vain valitettavasti on syntynyt sen myötä, kun suurpetotihentymiä on syntynyt sen myötä, kun esimerkiksi suurpedoista susia ei ole pystytty metsästämään vahinkoperusteisesti.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Näin, kiitoksia. — Nyt on edustaja Hurun vuoro. — Olkaa hyvä, Edustaja Huru.

1.10 Petri Huru ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Nyt käsittelyssä on metsästyslain muutos, ja edustaja Kettunen tässä hyvin toi esiin näitä susien tunnettuja kuolinsyitä. Täällä siis aiemmin tänään päivällä sanottiin, että susien yksi suurimmista kuolinsyistä olisi salametsästys, mutta ainakaan itselläni ei tästä ole tieteellistä tietoa. Tähän edustaja Kettusen informatiiviseen tilastoon, joka siis perustui Luken tilastoihin tunnetuista kuolinsyistä, on todettava, että myös susien pentukuolleisuus on suurta, jopa yli 50 prosenttia kuolee ensimmäisen puolen vuoden aikana erilaisiin loisiin tai tauteihin tai sairauksiin. On myös kohtuutonta syyttää metsästäjiä salametsästyksestä, varsinkaan kun siitä ei ole tieteellistä tutkimusta, että sitä jotenkin laajassa mitassa tapahtuisi tai että se todellakin olisi susien yksi suurimmista kuolinsyistä.

Kuten edustaja Kettunen sanoi, yhdyn siihen, että susi kuuluu Suomen luontoon, mutta se ei kuulu pihoihin eikä esimerkiksi tuotantoeläinten aitauksiin. Myös tämä SusiLIFE-hanke, jota osin EU-rahalla rahoitetaan mutta johon myös Suomi osallistuu ja jossa tarkoituksena on antaa siedätystä tai edistää tätä suden ja ihmisen yhteiseloa, on osaltaan toki kannatettavaa, mutta varmasti voisi siedätystä hoitaa myös siihen suuntaan, että jos sudes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 133/2022 vp

ta on haittoja, niin kyllä tätä kannanhoidollistakin metsästystä pitää voida toteuttaa kannan säatelemiseksi ja haittojen aisoissa pitämiseksi. — Kiitos, herra puhemies.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.